

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل				
تکمیل مآخذ و ویرایش نهایی	ویرایش دوم	ذکر مآخذ	تصحیح و ویرایش اولیه	پیاده‌سازی

مبحث نیت (ص ۲۱۳ ف ۳ - ص ۲۱۴ ف ۴)

🌸 همیشه سعی کنید خیرخواه دیگران باشید و برای بندگان خدا چیز خوب بخواهید. مؤمن می‌تواند با دل خود به اهل آسمان‌ها و زمین خیر برساند. با نیت خوب، با دعا کردن. مثلاً در روایت آمده است: کسی که صلوات بر محمد و آل محمد علیهم‌السلام می‌فرستد، خیرش به همه‌ی موجودات عالم می‌رسد.

ما نمی‌توانیم با امکانات ظاهری به همه‌ی خلق خدا هدیه بدهیم و کمک کنیم؛ اما «يَتَى الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ»^۱ نیت در عالم کار می‌کند. گاهی یک انسان بزرگ، یک ولی خدا نیت رسیدن خیری را به کسی می‌کند؛ ولو از او هم عمل سر نمی‌زند؛ اما این نیت سبب می‌شود شخصی برود و آن کار خیر را انجام دهد. نیت این فرد محرک کسی بود که آن کار خیر را انجام داد. نیت وقتی خالص شود، این‌گونه می‌شود. با نیت می‌توان اهل آسمان‌ها و زمین را مهمان کرد. دعاهایی که می‌کنید، نیت‌ها و آرزوهای خیری که برای خلق دارید به آنها نفع می‌رساند. هم خودتان نفع این نیت و دعای خیر را می‌برید، هم به آنها نفع می‌رسانید؛ یعنی دعا مستجاب و نیت خیر محقق می‌شود و سبب می‌شود خیری به دیگری برسد. لذا وقتی شما دعا می‌کنید همه

^۱. کلینی، کافی، ج ۲، ص ۸۴ و حرّعاملی، وسائل الشیعة، ج ۱، ص ۵۰ و مجلسی، بحار، ج ۶۷، ص ۱۸۹.

را دعا می‌کنید، ملائکه‌الله، همه‌ی مؤمنین از جنّ و انس از بدو خلقت تا قیام قیامت، انبیا، اولیا، صلحا و اتقیا را دعا می‌کنید؛ حتی اهل دنیا، غافلان و اهل معصیت را دعا می‌کنید که خدایا از معصیت نجاتشان بده. حیوانات را دعا می‌کنید؛ خدایا روزی اینها را هم زیاد کن. با دعایت کار می‌کنی. ان‌شاءالله یاد بگیریم این کار را بکنیم. این همه انسان فقیر در جامعه‌ی ما هست، ما توانایی نداریم همه‌ی آنها را بی‌نیاز کنیم؛ اما می‌توان با نیت برای اینها کار کرد. عبور می‌کنی می‌بینی یک فقیر گوشه‌ای نشسته، اگر در جیب چیزی هست کمکش کن، اگر نیست دعایش کن، بگو: خدایا شما که غنی و سخی هستی، از شما کم نمی‌شود، روزی این بنده را وسیع کن. عبور می‌کنی کاسی را می‌بینی که گوشه‌ای نشسته و مشتری ندارد، جنسی هم که دارد به درد تو نمی‌خورد، دعایش کن، بگو: خدایا کسب این فرد را رونق بده و برایش مشتری بفرست. گاهی در روزهای گرم ماه مبارک رمضان دست فروش‌ها را می‌بینی که در آفتاب ایستاده‌اند تا چیزی بفروشند و زندگی‌شان را با آن بگذرانند. چیزی هم که او دارد به درد شما نمی‌خورد که بخری؛ اما می‌توانی دعا کنی. دعا کن و بگو: خدایا برایش مشتری بفرست تا زودتر جنس‌هایش را بفروشد و خیالش راحت شود، دلش خوش باشد و بتواند به خانه برود و استراحت کند و به زن و بچه‌اش برسد. با دعا کار کن. مؤمن راه که می‌رود همین‌گونه برای آسمان‌ها و زمین می‌ریزد. با نیت و دعایش کار می‌کند. با دلش کار می‌کند. مؤمن می‌تواند با دل خود به اهل آسمان‌ها و زمین خیر برساند. مگر ما چقدر امکانات ظاهری داریم؟ اما می‌تواند به همه‌ی آسمان و زمین خیر برساند. قبلاً گفته‌ام بنابراین نقل شده است: وسعت کوچک‌ترین خانه‌ای که به پایین‌ترین فرد بهشتی می‌دهند به قدری است که می‌تواند تمام اهل بهشت را یک‌جا در آن مهمان کند. شما الان حقیقت این را می‌بینید. دلت را نگاه کن، دلی که همه‌ی خلق خدا را با آن مهمان می‌کنید. در ماه رمضان سحرها بعد نماز چگونه دعا می‌کنی؟ «اللَّهُمَّ ادْخِلْ عَلَى أَهْلِ الْقُبُورِ السُّرُورَ؛ اللَّهُمَّ اغْنِ كُلَّ فَقِيرٍ» همه‌ی فقیرها و مُرده‌ها را دعوت کردی. «اللَّهُمَّ اشْبِعْ كُلَّ جَائِعٍ» به همه‌ی گرسنه‌ها گفتی که به خانه‌ی ما بیا. «اللَّهُمَّ

اَكْسُ كُلِّ غَرْيَانٍ؛ ...؛ اللّٰهُمَّ فَاكْ كُلَّ اَسِيْرٍ؛ ...؛ اللّٰهُمَّ اشْفِ كُلَّ مَرِيْضٍ ...»^۲ به همه‌ی برهنه‌ها، اسرا و مریض‌ها گفتی که به خانه‌ی ما برای مهمانی بیایید. خانه‌ی بهشتی را دیدی چقدر وسیع است؟ می‌توانی همه را مهمان کنی. با دلت مهمان کن. با ظاهرت هم می‌توانی، فرمود: ولو شده «بِشِقِّ ثَمْرَةٍ»^۳ به قطعه‌ای از یک دانه‌ی خرما افطاری بده. با ظاهر هم بکن؛ اما با باطن کار بزرگتر بکن. هیچ‌یک از این دو دیگری را نفی نمی‌کند. نه اینکه چون با ظاهر مشغولی، بگویی دیگر نیاز نیست با باطن، دل، نیت و دعا کار کنم و نه اینکه چون با دعا و نیت مشغولی از اینکه در ظاهر هم کار کنی بی‌نیاز باشی. هر دو لازم و ملزوم هم هستند. پس مؤمن می‌تواند با دل خود با نیت خوب و دعا کردن به اهل آسمان‌ها و زمین خیر برساند. مثلاً در روایت آمده است کسی که صلوات بر محمد و آل محمد می‌فرستد خیرش به همه‌ی موجودات عالم می‌رسد؛ یعنی صلواتی که الان فرستادی فقط خودت فایده نبردی. وقتی گفتی: خدایا بر پیامبر و خاندانش ریزش کن و صلیه کن، وقتی به آن بزرگ صلیه می‌شود، همه‌ی خلق خدا بهره می‌برند. وقتی به بزرگ قومی احترام گذاشته می‌شود، همه‌ی آن قوم احساس افتخار می‌کنند. وقتی به بزرگ قومی توهین و جسارت می‌شود، همه‌ی طرفداران و علاقمندانش لطمه می‌خورند و ناراحت می‌شوند. لذا وقتی خدا بر پیامبر و خاندانش ﷺ ریزش می‌کند همه‌ی خلق خدا، همه‌ی مخلوقات منتفع می‌شوند. این دعاست. با یک دعا که از خدا می‌خواهید بر پیامبر ﷺ و خاندان پیامبر ﷺ درود فرستد، به همه‌ی خلق بهره می‌رسانید.

🌸 مواظب باش هر جا که می‌روی، طالب خیر باشی، چون در آن صورت خداوند آنچه را طالبش

هستی از در و دیوار بر تو می‌بارد. (۰۷:۴۴)

۲. مجلسی، بحار، ج ۹۵، ص ۱۲۰ و کفعمی، المصباح، ص ۶۱۷ و محدث قمی، مفاتیح‌الجنان، اعمال مشترک ماه رمضان.

۳. سیدین طاووس، اقبال‌الاعمال، ج ۱، ص ۳ و حرّعاملی، وسائل‌الشیعة، ج ۱۰، ص ۳۱۴ و مجلسی، بحار، ج ۹۳، ص ۳۵۷.

برای خلق خدا خیر بخواه، خیرخواهی به خودت برمی‌گردد. ان‌شاءالله وجودتان، وجود خیرخواه باشد؛ کلاه سر کسی نگذاریم، جیب او را خالی و جیب خودمان را پر نکنیم. در جلسه که از این‌گونه افراد نداریم، کتلی می‌گوییم. هر کجا که رفتی خیر برسان. فقط در جنبه‌ی مادی نمی‌گوییم، در جنبه‌ی معنوی هم این‌گونه است. در جنبه‌های معنوی هم خیر برسانید. برای چه به این جلسه آمده‌ای؟ آمده‌ای خیر ببری یا خیر برسانی؟ یک وقت آمده‌ام استفاده کنم. آمده‌ام جیب‌های خودم را پر کنم. پرده را کنار زنم، جسارت و بی‌ادبی می‌کنم. مرا ببخشید. هر کجا که می‌رویم با این نیت برویم که خیری برسانیم. بزرگی را خدا رحمت کند؛ تاجر و فرد متمولی بود. او فقط وقتی معامله می‌کرد که یقین داشت طرف مقابل سود می‌کند. مشتری که می‌آمد اگر می‌دید سودی به او نمی‌رسد، معامله نمی‌کرد. دنبال معامله‌هایی می‌گشت که به دیگری سود برساند. حالا نمی‌دانم شما چند نفر کاسب این‌گونه می‌توانی در بازار پیدا کنی؟ هستند؛ ولی کمند. کاسبی می‌کنند برای سود رساندن نه سود بردن. این اقتصاد سود محور لیبرالیستی و کنز و دیگران، حسابش از این چیزی که در فضای ایمانی مطرح است کاملاً جداست. خیر برسانید. اگر این‌گونه عمل کنی و به نیت خیر رساندن بروی، خدا به خودت برمی‌گرداند. خداوند در قرآن کریم در سوره‌ی اسراء آیه هفتم فرمود: «لَنْ أَحْسَنَهُمُ أَحْسَنُهُمْ لِنَفْسِهِمْ»^۴ اگر خوبی کردی به خودت خوبی کردی. تو آمدی نفع برسانی به خودت نفع رسید. این حرف‌ها را باور کنیم. فرمود: «كَمَا تَدِينُ تُدَانُ»^۵ به هر روشی رفتار کنی با همان روش با تو رفتار می‌شود، پس مواظب باش؛ یعنی حالت مراقبه داشته باش؛ به حال خودت توجه داشته باش. مواظب باش هر جا که می‌روی طالب خیر باشی؛ چون در آن صورت خداوند آنچه را طالبش هستی از در و دیوار بر تو می‌بارد. هر کار خیری کنی به خودت می‌رسد.

^۴. سوره‌ی اسراء، آیه‌ی ۷.

^۵. کلینی، کافی، ج ۲، ص ۱۳۴ و سیدرضی، نهج‌البلاغه، خطبه‌ی ۱۵۳، ص ۲۱۴ و حرّعاملی، وسائل‌الشیعة، ج ۲۰، ص ۳۵۵.

هر چه گُنی به خود کنی گر همه نیک و بد کنی

حالا به بدی‌ها کار نداریم، ان‌شاءالله به ما ربطی ندارد، ما در جلسه از خوبی صحبت کردیم. هر کار خیری می‌کنی به خودت کردی. دل یک انسان غم دیده را شاد کردی، نگاه می‌کنی می‌بینی دل خودت شاد شده است. به فرد درمانده‌ای کمک کردی، خودت بیشتر شاد شدی. به فقیری کمک کردی و دلش شکفت، خودت بیشتر شنگول می‌شوی. پول قابل توجهی به فقیری دادی که وضع او کاملاً رو به راه شود و او اصلاً احتمال چنین پولی را نمی‌داد و از شدت شوق گریه کرد. وقتی او گریه‌ی شوق کرد، خودت را نگاه کن؛ خودت هم گریه می‌کنی؛ به خودت دادی. دست افتاده را گرفتی، دست خودت را گرفتی.

❁ اوایل راه سالک با فکر و خیال و خواب حرکت می‌کند. مثلاً وقتی در خانه‌تان بر سر سفره می‌نشینید به اهل خانه خیلی توجه نداشته باشید و در نظر بگیرید که چند تن از اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام را مهمان کرده‌اید. با این نیت سفره پهن کنید و غذا تهیه کنید و از خانواده‌تان پذیرایی کنید. چند بار که تکرار کردید خواهید دید این نیت شریف چه آثار مبارکی بر شما و خانواده‌تان خواهد گذاشت. زن خانه هم با همین نیت غذا بپزد و خانه را جارو کند. (۱۲:۴۶)

ان‌شاءالله این را یاد بگیریم. چند نفرید؟ فرض کن چهار نفر سر سفره نشسته‌اید. فکر کن پیغمبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم حضرت زهرا علیها‌السلام امام مجتبی علیه‌السلام اباعبدالله علیه‌السلام سر سفره نشسته‌اند. اگر خانم هستند به نیت حضرت زهرا علیها‌السلام، حضرت خدیجه علیها‌السلام، حضرت زینب علیها‌السلام و حضرت معصومه علیها‌السلام اگر آقا هستند به نیت ائمه علیهم‌السلام و امامزاده‌ها علیهم‌السلام. کاری نداشته باش اینها چه کسی هستند. سرت را پایین بینداز و به نیت آنها ادب کن، خدمت و محبت کن. می‌خواهی راه بروی؟ نمی‌خواهی رشد کنی؟ تا کی می‌خواهی همین‌طوری درجا بزنی؟ هی امسال، پارسال همین‌طور سر جای قبلی‌مان درجا بنزیم؟ نمی‌خواهی راه بروی؟ این راه است دیگر. این-گونه کاسبی کن. سرت را پایین بینداز و به این نیت خدمت کن. چند بار که تکرار کردید، خواهید دید این نیت شریف چه آثار مبارکی بر شما و خانواده‌تان خواهد گذاشت. هم خودت رشد می‌کنی و هم خانواده‌ات

رشد می‌کند؛ چون به آنها با آن چشم نگاه کردی، نگاه تو آنها را هم زیر و رو می‌کند. زن خانه هم با همین نیت غذا بپزد و خانه را جارو کند. غذا که می‌پزد، بگوید: می‌خواهم برای اهل بیت علیهم‌السلام غذا بپزم. جارو که می‌کند، بگوید: می‌خواهم خانه‌ی اهل بیت علیهم‌السلام را جارو کنم. می‌خواهم دشمنان اهل بیت علیهم‌السلام را از خانه بیرون بریزم. این کثافات، خاک، آشغال و گرد و غبارها دشمنان اهل بیت هستند؛ می‌خواهم اینها را از خانه‌ی اهل بیت علیهم‌السلام بیرون بریزیم. خانه‌ی اهل بیت علیهم‌السلام کجاست؟ دل. جارو را برداشته‌ای و خانه را تمیز می‌کنی؛ اما دلت تمیز می‌شود. زن و مرد این‌گونه در خانه کار کنند. آن وقت ببینید با نیت کار کردن چقدر رشد می‌آورد!

✿ خانواده‌ات هر چند نفر هستند، به آنها نگاه نکن و به نیت همان تعداد از ائمه علیهم‌السلام از آنها پذیرایی کن. چند وقت که این کار را ادامه دادی، ببین چه می‌شود. (۱۴:۱۵)

با خیال راه رفتن را یاد بگیریم. خیال قشنگ، انسان را رشد می‌دهد همان‌گونه که خیال آلوده و کثیف روح انسان را آلوده می‌کند. خیال معصیت، ظلم، آلودگی و زشتی روح انسان را کثیف و انسان را منحط می‌کند. همان تخیلاتش هم انسان را آلوده می‌کند. خیال‌های نورانی و قشنگ هم انسان را رشد می‌دهد و بزرگ می‌کند؛ لذا سالک اوّل با خواب و خیال راه می‌رود. رویاهایش او را راه می‌برند. خواب‌های قشنگ می‌بیند. اوّل کار با خواب و خیال است. اوّل کار هنوز چشم باز نشده که ببیند؛ ولی همین خواب و خیال‌های قشنگ خیلی زیبا و کارگر است.

✿ با قلب و با دلت کار کن، همه‌ی سرمایه و نقدینه‌ی تو این است. (۱۸:۱۶)

در راه خدا با دلت کار کن. آرزو و دعای خیر کن. برای خلق خدا خیرخواه باش. به نیت اهل بیت به خلق خدا خدمت کن. ان‌شاءالله رشد می‌کنی. در خانه هم بنشینید همین جمله‌ها را بخوانید. من کاری نمی‌کنم

فقط جمله‌ها را برای شما می‌خوانم. حرف جدیدی نمی‌زنم؛ منتها شخص با تأمل و با دل بنشیند خیلی بهره می‌برد.

❁ با نیت کار کن. مثلاً در حمام خودت را به این نیت بشوی که داری نفست را از صفات رذیله و از هوا و هوس و آرزوهای دور و دراز می‌شویی. سرت را با این نیت اصلاح کن که داری گناهان و خیالات باطل را از وجودت قیچی می‌کنی. سرت را به نیت شانه کردن سر یک یتیم شانه کن. خانه را که جارو می‌زنی و لباس‌ها را که می‌شویی، به نیت بیرون ریختن دشمنان اهل بیت علیهم‌السلام از زندگی و وجودت انجام بده. چند وقت که با نیت کار کردی، آن وقت ببین که نور همه‌ی فضای زندگی‌ات را پر می‌کند و راه سیرت باز می‌شود. (۱۷:۰۴)

بدنت را که می‌شویی با نیت بشوی. وقتی بدنت را می‌شویی، چرک‌ها با صابون و شامپو پاک می‌شود. بگذارید فایده‌ی بیشتری ببرید پس نیت کن. نیت کن که نفسم را از حسد، بخل، جبن، کینه توزی، بدخواهی، بدبینی، آلودگی و محبت‌دنیا می‌شویم. مدتی این‌گونه کار کن ببین چه می‌شود. می‌خواهی تهذیب و تزکیه شوی؟ به این نیت کار کن. سرت را به این نیت اصلاح کن که داری گناهان و خیالات باطل را از وجودت قیچی می‌کنی. بگو موها را پیش سلمانی بردم که اصلاح کند. سرت را که اصلاح می‌کنی، نمی‌خواهی سرت اصلاح شود؟ سلمانی که مشغول است، نیت کن سرت هم، هم‌زمان اصلاح شود. افکار آلوده و خیالات باطل با همین نیت از سرت می‌رود. سرت را به نیت شانه کردن سر یک یتیم شانه کن. می‌خواهی سرت را شانه کنی؟ نیت کن و بگو من یتیمم. من یتیم آل محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم هستم. به نیت اینکه یک بچه یتیم پیدا کردی، می‌خواهی به او محبت کنی و سر ژولیده‌ی او را شانه کنی، سر خودت را به این نیت شانه کن. خانه را که جارو می‌زنی و لباس‌ها را که می‌شویی به نیت بیرون ریختن دشمنان اهل بیت از زندگی و وجودت انجام بده. چند وقت که با نیت کار کردی آن وقت ببین که نور همه‌ی فضای زندگی‌ات را پر می‌کند و راه سیرت باز می‌شود. ظاهر کارها کوچک است؛ اما ببین نیت آن را چقدر بزرگ و اثربخش می‌کند.

✿ اگر با نیت و توجّه هفتاد بار به محاسن خود شانه بزنی، همه‌ی صفات رذیله‌ات پاک می‌شود.

اقلاً هر سه ماه یک‌بار به این نیت ریش‌هایت را شانه کن و سنگ تمام بگذار. (۱۹:۴۹)

تا حالا فکر کرده‌ای همین دوتا ریشی که در صورتت وجود دارد، چقدر خاصیت دارد. شانه را بردار شروع کن به شانه زدن. هفتاد بار بشمار. هفتاد گردنه دارم؛ چون با توجّه به حدیث جنود عقل و جهل، هفتاد صفت رذیله و هفتاد صفت حسنه داریم. این هفتاد صفت رذیله همان هفتاد گردنه‌هایی است که انسان در عالم برزخ در آن گیر می‌افتد. ببین با شانه زدن به محاسن چقدر قشنگ راه را باز کردی؛ منتها نیت داشته باش. اقلّاً هر سه ماه یک‌بار با این نیت ریش‌هایت را شانه کن و سنگ تمام بگذار. واقعاً با توجّه به این نیت که داری صفات رذیله را از وجود خودت بیرون می‌ریزی. بعد بین اخلاق و روحیات عوض شده یا نه؟ اینها چیزهای کوچکی نیست؛ خیلی بزرگ است؛ جزء اسراری بوده که خدای متعال به برکت پیغمبر اکرم ﷺ و اهل‌بیتش ﷺ و برکت این دین به دست بشر داده است؛ والاّ امت‌های قبل از اینها خبر نداشتند. نمی‌دانستند که چنین کاسبی‌های بزرگی می‌توان کرد. امت‌های قبل عمرهای چند صد ساله داشتند. فقط نهصد و پنجاه سال فاصله‌ی بعثت تا طوفان حضرت نوح ﷺ بود. چقدر عبادت می‌کردند تا این منزل‌ها را طی کنند. حالا به برکت پیغمبر اکرم ﷺ و اهل‌بیتش ﷺ در این امت ببینید چگونه می‌توان سریع راه رفت. قدر بدانید که خدای متعال ما را در این امت قرار داد. یک معنای لیلۃ‌القدر همین است. لیلۃ‌ای که انسان قدر چیزهایی که خدا به او عطا کرده را می‌داند. امیدواریم خدای متعال ما را قدر دان عطا یا و مواهب خودش قرار دهد. قدر دان قرآن، اسلام، پیامبر و اهل‌بیت عصمت و طهارت قرار دهد. امیدواریم خدای متعال در لیلۃ‌القدر امسال اولین چیزی که تقدیر می‌کند امر فرج مولای ما، آقای ما و محبوب دل ما حضرت بقیه‌الله - الاعظم ارواحنا فداه باشد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ